

ADVIESRAAD GENDER EN ONTWIKKELING ACTIVITEITENVERSLAG 2017

I. De Adviesraad Gender en Ontwikkeling

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO), opgericht bij Koninklijk Besluit van 2 april 2014, levert een bijdrage aan de beslissingen van de minister van Ontwikkelingssamenwerking en de federale regering met betrekking tot gender en ontwikkeling. Door middel van zijn adviserende rol zorgt de Adviesraad voor een betere integratie van gender in het Belgische ontwikkelingsbeleid en in de standpunten die België inneemt op internationaal niveau. De Adviesraad kan gebruik maken van het werk van het platform BE-Gender of andere externe deskundigheid.

De leden van de Adviesraad

De ARGO bestaat uit zeven effectieve en zeven plaatsvervangende leden, twee leden met adviserende stem en twee waarnemende leden. De adviesraad wordt voorgezeten door Sophie Charlier van Le Monde selon les femmes en professor aan de UCL. De vice-voorzitter is Lina Neeb van Oxfam-Solidariteit.

Effectieve leden:

- Sophie Charlier (Le Monde selon les femmes, als vertegenwoordiger van *CNCD-11.11.11*)
- Lina Neeb (Oxfam-Solidariteit, als vertegenwoordiger van *11.11.11*)
- Maggi Poppe (*Nederlandstalige Vrouwenraad*)
- Pascale Maquestiau (*Conseil de Femmes Francophones*)
- Hannelore Roos (Universiteit Hasselt, als vertegenwoordiger van de *Nederlandstalige academische wereld*)
- Isabel Yopez Del Castillo (Université catholique de Louvain, als vertegenwoordiger van de *Franstalige academische wereld*)
- Jeroen Decuyper (*Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen*)

Plaatsvervangende leden:

- Sabine Kakunga (*CNCD-11.11.11*)
- Liesbet Vangeel (FOS, als vertegenwoordiger van *11.11.11*)
- Leen Scheerlinck (*Nederlandstalige Vrouwenraad*)
- Sylvie Mbombo (*Conseil de Femmes Francophones*)
- Tine Brouckaert (Universiteit Gent, als vertegenwoordiger van de *Nederlandstalige academische wereld*)
- Annie Cornet (Université de Liège, als vertegenwoordiger van de *Franstalige academische wereld*)
- Véronique De Baets (*Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen*)

Raadgevende leden:

- Ellen De Geest (*Kabinet van de minister van ontwikkelingssamenwerking*)
- Sandrine Vanhamme (*DGD*)

Waarnemers:

- Margot Vanderpe (BIO)
- Marleen Bosmans (*Enabel*)

II. Werking van de Adviesraad

De Adviesraad heeft jaarlijks een formele ontmoeting met de minister van Ontwikkelingssamenwerking om de wederzijdse verwachtingen te bespreken en om het jaarlijks actieplan toe te lichten. Voor de uitvoering van het actieplan zijn twee soorten werkgroepen opgericht. In de eerste plaats zijn er werkgroepen om adviesnota's en reacties voor te bereiden in verband met belangrijke debatten in het kader van ontwikkelingssamenwerking en van internationale bijeenkomsten. Het gaat om de volgende werkgroepen: de werkgroep Commission on the Status of Women (CSW) en de werkgroep gender en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG). In de tweede plaats zijn er werkgroepen voor verdere verdieping, inhoudelijk onderzoek en publiek debat. De volgende werkgroepen stonden hiervoor in: 1) gender en verkiezingen in DRC, 2) gender en migratie en 3) gender en digitalisering.

Alle werkgroepen worden getrokken door leden van de Adviesraad, ondersteund door het secretariaat van de ARGO en staan open voor externe deskundigen (binnen BE-Gender, de universiteiten, de organisaties uit de civiele samenleving, de administratie en indien nodig internationale deskundigen). De leden van de Adviesraad nemen deel aan deze verschillende werkgroepen afhankelijk van hun deskundigheid en beschikbaarheid. Alle adviezen moeten wel uiteindelijk worden goedgekeurd door de Adviesraad.

De activiteiten van de Adviesraad worden in de eerste plaats bekendgemaakt op de eigen website van de Adviesraad (zie punt VI), alsook in de mate van het mogelijke op de website van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

III. Adviezen 2017

In 2017 heeft de ARGO drie adviezen overgemaakt aan de minister Ontwikkelingssamenwerking, aan de minister van Buitenlandse Zaken, aan DGD en aan de Directie Mensenrechten van de FOD Buitenlandse Zaken. Daarnaast werd een reactie naar aanleiding van een consultatievergadering met het middenveld en in functie van het Belgisch standpunt voor de 61ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw, verzonden naar de Directie Mensenrechten van de FOD Buitenlandse Zaken.

1. Advies voor de 62ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw (CSW) (datum: 20-12-2017)

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling adviseert om bij het opstellen van het Belgisch standpunt ter voorbereiding van de onderhandelingen over en de goedkeuring van de conclusies van de 62ste Commissie voor de Status van de Vrouw, in verband met het **prioritaire thema "Uitdagingen en kansen om te komen tot gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes op het platteland"**, rekening te houden met de volgende elementen:

- De wetten voor meer gendergelijkheid en beleidscoherentie versterken

- Zorgen voor inkomenszekerheid en sociale bescherming om plattelandsvrouwen de kans te bieden hun rechten op een toereikend levenspeil te verwezenlijken.
- De voedselzekerheid en de voeding van plattelandsvrouwen verzekeren om hun recht op voeding te garanderen
- Het recht van plattelandsvrouwen op grond en op de productiemiddelen verzekeren
- De organisaties van plattelandsvrouwen versterken

De link naar het advies: http://www.argo-ccgd.be/sites/default/files/171213_argo_advies_csw62_thematisch_nl.pdf

2. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over het Belgische voortgangsrapport (National Voluntary Review – NVR) en de implementering van de Agenda 2030 (datum: 03-05-2017)

België engageerde zich om te rapporteren over de stand van zaken van de uitvoering van de Agenda 2030 tijdens het High Level Political Forum (HLPF) in juli 2017. Dat is positief en een gelegenheid om vooruitgang te boeken op het vlak van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes. De Adviesraad vraagt met dit advies aandacht voor de genderaspecten in de rapportering en uitvoering van Agenda 2030 en haar 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). De ARGO wil op deze wijze mee cruciale informatie bijbrengen voor de opvolging en eventuele bijsturing van het beleid vanuit een genderperspectief.

De link naar het advies: http://www.argo-ccgd.be/sites/default/files/advies_argo_nvr_agenda_2030_final_nl.pdf

3. Advies m.b.t. de Belgische standpunten voor de 61e zitting van de VN-Commissie over de Status van de Vrouw (CSW 61) (datum: 23-02-2017)

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling presenteert de belangrijkste aandachtspunten met betrekking tot het prioritaire thema van de 61e zitting van de VN-Commissie over de Status van de Vrouw: "**De versterking van de economische positie van vrouwen op de arbeidsmarkt in volle evolutie**". De adviesraad vraagt dat negen belangrijke aandachtspunten worden meegenomen in het Belgische standpunt.

De link naar het advies: http://www.argo-ccgd.be/sites/default/files/points_dattention_du_conseil_consultatif_genre_et_developpement_concernant_la_position_belge_pour_la_csw61-1.pdf

De Adviesraad schreef tevens een reactie naar aanleiding van de consultatievergadering met de civiele maatschappij georganiseerd door Buitenlandse Zaken van 19 januari 2017 met betrekking tot CSW 61 (datum 10-04-2017). Naar aanleiding van de discussies tijdens deze vergadering, heeft de Adviesraad een inhoudelijke bijdrage naar Buitenlandse Zaken gezonden in functie van het CSW61 Belgische standpunt.

De link naar de reactie: http://argo-ccgd.be/sites/default/files/reactions_suite_a_la_reunion_de_consultation_du_19_janvier_sur_la_csw61.pdf

IV. Vergaderingen 2017

De plenaire vergaderingen van de Adviesraad hadden plaats op de volgende data:

- 13 februari 2017
- 24 april 2017
- 12 juni 2017
- 18 september 2017
- 13 november 2017
- 18 december 2017

De Adviesraad nam ook deel aan de volgende vergaderingen:

- 28 januari 2017: deelname aan internationale conferentie voor de **lancering van She decides**.
- 31 januari 2017: overleg tussen de Adviesraad Gender en Ontwikkeling en de **Adviesraad inzake beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling (ABCO)** om de integratie van gender in de ABCO adviezen te bespreken en uit te wisselen over de werking en de activiteiten van beide Adviesraden.
- 29 maart 2017: **ontmoeting met de minister van Ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo** voor de bespreking van de wederzijdse verwachtingen en overhandiging van het actieplan 2017.
- 5 april 2017: **vergadering met het kabinet en DGD** in verband met het actieplan van de strategienota "Gender in de Belgische Ontwikkelingssamenwerking".
- 8 mei 2017: deelname aan een **vergadering over de strategienota landbouw** met de minister Ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo.
- 17 oktober 2017: deelname aan een **hoorzitting in de commissie voor buitenlandse betrekkingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers** in verband met het *Voorstel van resolutie betreffende de inspanningen van de Belgische ontwikkelingsamenwerking voor het behalen van de sustainable development goals van globale gendergelijkheid en vrouwenemancipatie*.

De **werkgroepen** van de Adviesraad (zie punt I) vergaderden **verschillende keren**. Tussen de werkvergaderingen door werd er per e-mail en via skype aan de teksten gewerkt, omdat de leden werkzaam zijn in de verschillende gewesten van België.

- **Werkgroep "gender en SDG's"**: deze groep organiseerde het internationaal seminarie over gender en de DDO's van 25 januari 2017 en bereidde het advies over het Belgische voortgangsrapport (National Voluntary Review – NVR) en de implementering van de Agenda 2030 voor. Aan deze groep namen ook drie andere ngo's deel: Plan België, Educaid en Trias.

- **Werkgroep “gender en verkiezingen in de DRC”**: deze groep organiseerde samen met 11.11.11 en CNCD-11.11.11 de conferentie “Democratie in Congo: De stem van mannen én vrouwen” van 9 oktober 2017 in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Deze groep schreef ook een nota “*Elementen over de situatie van vrouwen in DRC*” die tijdens het evenement werd verspreid. Aan deze groep nam onder andere Le Monde selon les femmes actief deel.
- **Werkgroep “gender en migratie”**: deze groep vergaderde voor de bespreking van het algemeen kader, de specifieke krachtlijnen en de referentietermen van een studie die de basis kan leggen voor een advies en ook voor een rondetafel in 2018.
- **Werkgroep “gender en digitalisering”**: deze groep organiseerde de rondetafel “Van de digitale kloof tussen mannen en vrouwen naar de empowerment van vrouwen” van 11 oktober 2017 die de basis legt voor een advies in 2018.

Er werden ook coördinatievergaderingen georganiseerd ter ondersteuning van de algemene werking van de Adviesraad (in aanwezigheid van de voorzitter, de vicevoorzitter en het secretariaat), alsook een reflectie dag over de optimalisering van de werking van de Adviesraad.

V. Evenementen

1. Internationaal seminarie "Duurzame ontwikkeling en maatschappelijke empowerment van vrouwen. Hoe kunnen de Duurzame Ontwikkelingsdoelen bijdragen tot de versterking van de sociaaleconomische positie van vrouwen?" van 25 januari 2017

Er werden naar aanleiding van dit seminarie een aantal actoren uit het Noorden en het Zuiden uitgenodigd die rond gender, transformatie en duurzame ontwikkeling werken. Miriam da Silva Pacheco Nobre, uit Brazilië is voormalig coördinator van het Internationaal Secretariaat van de Wereldvrouwenmars, lid van SOF - Sempre Viva Organização Femenista en FAO consultant voor de SDG's. Zij werd uitgenodigd om een kritische analyse vanuit het Zuiden rond Gender binnen duurzame ontwikkeling en de SDG's voor te stellen.

We gingen ook zelf actief aan de slag in vier participatieve werkateliers waarin we, vanuit een gendergelijkheidsperspectief en een intersectionele benadering van de doelstellingen, voorstellen uitwerken voor de implementering van Agenda 2030. De focus lag op de versterking van de sociaaleconomische positie van vrouwen en duurzame transformatie.

Het ging om een seminarie van een volledige dag, opgebouwd rond vier participatieve werkateliers:

1. Digitalisering en innovatie;
2. Natuurlijke rijkdommen, agroecologie en voedselzekerheid;
3. Toegang tot kredieten;
4. Technisch en beroepsonderwijs en –vorming.

Het seminarie was een succes met meer dan 80 deelne(e)m(st)ers en een goede vertegenwoordiging van de verschillende actoren: ngo's, vrouwenverenigingen, academici, het kabinet, BTC, DGD, enz. Het

seminarie kreeg een heel positieve beoordeling van de deelne(e)m(st)ers, onder andere voor de kwaliteit van de presentaties en de dynamiek in de sessies dankzij een goede uitwisseling met het publiek (analyse op basis van evaluatieformulieren).

Programma van de dag: http://argo-ccgd.be/sites/default/files/programma_internationaal_seminarie_gender_en_sdgs_25_januari_2017pdf.pdf

Verslag van de dag: http://argo-ccgd.be/sites/default/files/rapport_seminaire_genre_et_odd_du_conseil_genre_25_janvier_2017.pdf

2. Rondetafel “Van de digitale kloof tussen mannen en vrouwen naar de empowerment van vrouwen” van 11 oktober 2017

De Ronde Tafel had als doelstelling het debat aan te gaan over de link tussen gender en digitalisering, alsook de manier waarop de strategienota “Digital 4 Development (D4D)” van DGD geoperationaliseerd kan worden vanuit een gendergevoelige benadering.

Om dit debat te verrijken nodigden we deelne(e)m(st)ers uit het noorden en het zuiden uit die werken rond deze thematiek om hun expertise en ervaring te delen, zowel van ngo’s, vrouwenbewegingen, academici en vertegenwoordig(st)ers van overheden. Twee getuigenissen uit het zuiden werden via een videoopname gedeeld. Een partner van Le Monde selon les femmes was uitgenodigd, Françoise Mukuku – Si jeunesse savait, om haar werk op het terrein van Kinshasa rond digitalisering en geweld voor te stellen.

Het ging om een rondetafel van een halve dag, dat werd opgebouwd rond drie panels:

1. Digitalisering en onderwijs
2. Digitalisering als middel voor economische empowerment
3. Digitalisering en geweld tegen meisjes en vrouwen

Het seminarie was een succes met meer dan 50 deelne(e)m(st)ers en een goede vertegenwoordiging van de verschillende actoren. Spijtig genoeg was de privé sector niet aanwezig. In de toekomst willen we nagaan of we via platformen zoals Kindling kunnen samenwerken rond dergelijke evenementen. Het seminarie kreeg op basis van de evaluatieformulieren een positieve beoordeling met betrekking tot de kwaliteit van de presentaties van de deelne(e)m(st)ers.

Programma van de dag: <http://argo-ccgd.be/sites/default/files/argo-11-10-17prog-nl.pdf>

3. Conferentie “Democratie in Congo: De stem van mannen én vrouwen” van 9 oktober 2017

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling, 11.11.11 en CNCD-11.11.11 organiseerden een conferentie met betrekking tot de rol die België wil en kan spelen in Congo, zowel bilateraal als binnen de Europese Unie en de Verenigde Naties. Met bijzonder aandacht voor de positie van vrouwen. Vrouwen zijn immers sterk ondervertegenwoordigd in de politiek, maar ook in de economie en bij vredesprocessen.

Het betreft een conferentie van een volledige dag in de Kamer van volksvertegenwoordigers, dat werd opgebouwd rond vier paneldiscussies:

1. Democratie in de Democratische Republiek Congo: welke uitdagingen?
2. De humanitaire en sociaaleconomische crisis
3. De positie van de vrouw in de heropbouw van Congo
4. Wat doet België om het democratisch proces in Congo te versterken?

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling nodigde Eve Bazaiba, Parlements lid in DRC, uit om haar analyse en werk rond de positie van vrouwen in de heropbouw van DRC voor te stellen.

Het seminarie was een succes met meer dan 60 deelne(e)m(st)ers en een goede vertegenwoordiging van de verschillende actoren: ngo's, vrouwenverenigingen, academici, het kabinet, BTC, DGD, enz.

Programma van de dag: http://argo-ccgd.be/sites/default/files/programma_conferentie_drc.pdf

VI. Website van de Adviesraad

De Adviesraad heeft een eigen website. Deze website is online sinds september 2015 via www.argo-ccgd.be.

De adviezen en activiteiten van de Adviesraad zijn onder andere ook terug te vinden op deze website.